

02.02.2023. Apaļo kokmateriālu kvalitātes standarta aktualizācijas darba grupa
Sanāksme Nr. 46
Bērza finierkluči un zāģbaļķi

Sanāksmes dalībnieki:

Artis Podnieks, AS "Latvijas Finieris"

Gatis Gulbis, SIA "KRAUSS"

Ziedonis Miklašēvičs, AS "Latvijas valsts meži"

Raimonds Spūls-Vilcāns, SIA "AmberBirch"

Jānis Osis, SIA "Stiga RM"

Gints Vīksna, AS "Latvijas valsts meži"

SIA "VMF LATVIA":

Mārtiņš Gaigals, Gatis Juhņēvičs

SIA "Latvijas Kokmateriālu uzmērīšanas un uzskaites vadība":

Jānis Magaznieks, Sintija Krastiņa

Sanāksmes vieta:

MS Teams platforma

Sanāksmes vadītājs:

Jānis Magaznieks

Darba kārtība:

J. Mazgaznieks informē sanāksmes dalībniekus par sanāksmes darba kārtību:

1. Pārrunāt iespējas un nākotnes potenciālu "C" šķiras izveidei bērza finierklučiem un vienoties par sanāksmju plānu.

A. Podnieks savā un *Latvijas Finieris* vārdā iepazīstina sanāksmes dalībniekus ar informāciju par nākotnes potenciālu "C" šķiras izveidei bērza finierklučiem. Izvirzot hipotēzi-investīcijas modernās koksnes mehāniskās pārstrādes tehnoloģijās, ieviestās efektivitātes programmas un kvalitātes monitoringa sistēmas, ļauj pārstrādē izmantot zemākās kvalitātes bērza apaļos kokmateriālus, būtiski neietekmējot ražošanas efektivitāti un gala produktu kopuma kvalitāti. Mērķis paplašināt to sortimentu apjomu, kas no meža nonāk augstas pievienotās vērtības produktu ķēdē. Iespējas: pārdevējiem stabilāka un prognozējamāka resursu plūsma, lielāki ienākumi no bērza koksnes realizācijas; pakalpojuma sniedzējiem mežizstrādes procesā vieglāka sortimentu ražošanas iespēja; pircējiem plašāka resursu pieejamība, piegādes plūsmas stabilizācijas iespējas.

A. Podnieks izsaka priekšlikumu izvērst diskusiju par iespējamām kvalitātes prasību izmaiņām bērza finierkluču sortimentiem, ņemot vērā tehnoloģiskās iespējas pārstrādāt arī zemākās kvalitātes (taras kluči) bērza apaļos kokmateriālus.

Iespējamā darba kārtība:

1. Diskusijas ar interešu grupām, pircēji, pārdevēji, kvalitātes vērtētāji par niansēm un iespējām.
 2. Apskatīt dabā vairākas LVM cirmsas, kurās tiek ražoti lapu koku taras kluči. Pārrunāt iespējas ar mežizstrādes speciālistiem.
 3. Precizēt iespējamās kvalitātes prasības.
 4. Pie visu pušu pozitīva lēmuma, uzklaut LVM iespējas veikt izmaiņas pārdošanas procesos īstermiņā.
- J. Magaznieks komentē un apstiprina, piedāvāto darba kārtību. Aicina komentēt darba grupas dalībniekus.
- G. Juhņevičs komentē, ka no VMF Latvia esošās pieredzes viss ir izdarāms.
- G. Gulbis atbalsta priekšlikumu.
- J. Osis atbalsta priekšlikumu un komentē, ka potenciāls ir un ka nepieciešams pārstrādāt kvalitātes prasības.
- R. Spūls-Vilcāns atbalsta priekšlikumu.
- G. Vīksna atbalsta priekšlikumu un komentē, ka saskata pienesumu un ieguvumus izveidojot papildus šķiru un norāda, ka jaunu produkta izveide esošajā struktūrā nebūtu vēlama. Ierosina domāt par termiņiem.
- Z. Miklašēvičs komentē, ka ir jau sākotnēji ir ierosinājis un protams atbalsta.
- Darba grupas dalībnieki diskutē par nākotnes potenciālu "C" šķiras izveidei bērza finierklučiem.
- J. Magaznieks informē, ka šobrīd norit darbs pie LVS 80 standarta, izvirza termiņu 1. jūliju, kad visi standarti varētu būt gatavi.
- M. Gaigals piekrīt J. Magazniekam, ka pirmais pusgads ir labs termiņš, lai kvalitātes prasības sagatavotu standarta formā.
- J. Magaznieks komentē, ka Biedrību kopsapulce notiks 9. jūnijā un līdz tam laikam varētu būt saskaņots standarts, lai to izdarītu, ir nepieciešams:
1. "drafts"- tabula ar kvalitātes prasībām un maksimāli pieļaujamām koksnes vainām;
 2. pieaicināt *taras kluču darba* grupu un veidot kopīgu diskusiju, kā arī nosūtīt visu informāciju *Latvijas Kokmateriālu pārdevēju biedrības biedriem*;
 3. vizīte dabā.
- G. Gulbis ierosina sākt ar vizīti mežā.
- Darba grupas dalībnieki diskutē par vizīti mežā un atbalsta.

Nākamā darba grupas sanāksme noteikta mežā **07.03.2023**. Laiks un vieta tiks precizēta.

Protokolu sagatavoja:

Sintija Krastiņa

Kvalitātes prasības un maksimāli pieļaujamās koksnes vainas

Vainas nosaukums	Maksimāli pieļaujamās koksnes vainas		3. šķira	Redukcija	Piezīmes
	1. šķira	2. šķira			
Trupējais zars	Nepieļauj	Zara D un/ vai H līdz 40 mm		G	
Nokaltis zars	Nepieļauj	Zara D un/ vai H līdz 40 mm		G	
Vesels zars Zara D sākot no 40 mm	Zara H līdz 40 mm			G	
Zari Zara D sākot no 3 cm			Zara H līdz 8.0 cm	Nav	
Padēls Zara D sākot no 40 mm	Zara H līdz 40 mm			G	
Serdes un žūšanas plaisas Plaisas platums no 2 mm	Plaisas garums līdz 70 mm	Pieļauj, ja nepāršķeļ sānu virsmu ¹		G	
Gredzenveida plaisa	aploces leņķis līdz 180°			Nav	
Sala un zibens plaisas	Nepieļauj ²			Nav	
Gāšanas un sagarumošanas plaisas	Pieļauj ārpus lobīšanas cilindra		Pieļauj ārpus kokmateriāla darba cilindra	C, G, C	
Rievotais blīzums	Pieļauj, ja leņķis starp rievām ir mazāks par 90°, tad pieļaujams rievas dziļums līdz 5 cm			Nav	
Līkumainība	Pieļauj līdz minimālajam lobīšanas cilindram			Nav	
Vienpusīgā līkumainība			Līdz 4.0%	G	Vērtēšanā 50 cm atkāpe no gala plaknes (stumbra pirmajam nogriežnim ar blīzumu
Daudzpusīgā līkumainība			Līdz 2.0%	Nav	Vērtēšanā 50 cm atkāpe no gala plaknes (stumbra pirmajam nogriežnim ar blīzumu
Dubultgalotne	Nepieļauj			G, Nav	
Dvīņserde	Nepieļauj	Pieļauj	Nepieļauj	G, Nav	
Mizas ieaugums ²	Pieļauj ārpus lobīšanas cilindra	Pieļauj ārpus lobīšanas cilindra. Ja mizas ieaugums ir lobīšanas cilindrā, tad pieļaujams mizas ieauguma caurmērs līdz 3.0 cm vai, ja mizas ieaugums ir aploces veidā, tad aplocē pieļaujams līdz 180° un tā biežums līdz 8 mm		C	

¹ Ja neatbilstoši ir abi īsklucī, tad brāķē tikai tievāko īskluci

² Mizas ieaugumu nevērtēt ap zariem; brāķē abus īsklucus

Saussāns	Nepieļauj	Pieļauj ārpus lobīšanas cilindra		C	
Saussāns			Pieļauj ārpus kokmateriālu darba cilindra	G, C	Vērtē tikai stumbra pirmo nogriezni
Aplievas iekrāsojums/ zilējums			Pieļauj	Nav	
Māzerpuns	Nepieļauj	augstums līdz 40 mm		Nav	
Kodola iekrāsojums	D kodola iekrāsojums līdz 70 mm	Pieļauj		Nav	
Meža trupe	Nepieļauj ³			Nav	
Irdena kodola trupe			D kodola trupe līdz 0,2 no D gala plaknes caurmēra	Nav	
Glabāšanas trupe	Nepieļauj ⁴			Nav	
Irdena aplievas trupe			līdz 10 % no D gala plaknes laukuma	Nav	
Mehāniskie bojājumi	Pieļauj ārpus lobīšanas cilindra	Pieļauj		C	
Mehāniskie bojājumi			Pieļauj ārpus kokmateriāla darba cilindra (izņemot harvesteru bojājumi – izrāvumi)	C	
Apogļojums	Nepieļauj ⁵			Nav	
Metāla ieslēgumi	Nepieļauj ⁶			Nav	
Dubļi ⁷				Nav	
Vērtē gala plaknē noklāto laukumu	Pieļauj			Nav	
"Sauskaltuši" kokmateriāli			Pieļauj līdz 5% kravā	Nav	

³ Brāķē vienu no īskluciem

⁴ Brāķē abus īsklucus

⁵ Brāķē *apdegušo* īskluci

⁶ Brāķē abus īsklucus

⁷ Ja kokmateriāls ir daļēji ar minerāla piejaukumu, dubļiem, kūdru utt., kas apgrūtina kvalitātes vērtēšanu, šādos gadījumos kvalitāte ir jāvērtē atbilstoši kvalitātes nosacījumiem maksimāli iespēju robežās. Ja kokmateriāla gala un/ vai sānu virsma ir pilnībā ar minerāla piejaukumu, dubļiem, kūdru utt., kas apgrūtina kvalitātes vērtēšanu, šādos gadījumos piešķirama pēdējā kvalitatīvā šķira atbilstoši sortimentam un darba vietas instrukcijai